

[संवत् २०५१ सालको पुरस्कार 'जगदम्बा-श्री' श्री इन्द्रबहादुर राईलाई र सोही सालको 'मदन पुरस्कार' 'सही शब्द' भन्ने ग्रन्थको लागि त्यसका रचयिता फादर विलियम बर्कलाई समर्पण गर्न संवत् २०५२ साल आश्विन १३ गते रोज ६ का दिन आयोजित समारोहमा गुठीका तत्कालीन सदस्य-सचिवले गर्नुभएको धन्यवाद ज्ञापन। यो धन्यवाद ज्ञापन 'नेपाली' त्रैमासिक अङ्क १४४ बाट उद्धृत गरिएको हो। स्मरणीय छ, संवत् २०५० सालको पुरस्कार समर्पण समारोहमा श्री धितालजी अनुपस्थित हुनुहुँदा धन्यवाद ज्ञापन श्री कनकमणि आ.दी.ले गर्नुभएको थियो। जसको चर्चा माथि 'आमुख'मा भैसकेको छ ।]

अध्यक्ष महोदय, महिला तथा सज्जनवन्द !

'मदन पुरस्कार' एवं पुरस्कार 'जगदम्बा-श्री' स्थिर प्रकृतिका नभएर सदैव गतिशील रहने खालका पुरस्कार हुन् । सुरुमा एउटा पुरस्कारको रु. ४,००० का दरले स्थापित भएको 'मदन पुरस्कार' समयानुसार बढ्दै गएर संवत् १९४३ देखि रु. ५०,००० को हुन आएको हो; पुरस्कार 'जगदम्बा-श्री' भने स्थापना काल (२०४५) देखि नै रु. ५०,००० को रहेको हो । नेपाली रूपैयाँको खस्कँदो भाउलाई उछिन्न त परै जाओस् भेट्टाउन पनि नसक्ने स्थायी पुँजीको व्याज दरले गर्दा एकातिर पुरस्कारको रकम बढाउन नसकिने र अर्कोतिर आफ्नो वर्चस्व जतिसुकै ओजस्वी हिसाबले कायम रहेको भए पनि व्यावहारिक पक्षमा पुरस्कारको वजन बढाउनु वाञ्छनीय देखिएको परिस्थितिलाई महसुस गरेर मदन पुरस्कार गुठीका अध्यक्षले आफ्नो निजी कोषबाट गुठीको सम्पत्तिमा रु. १० लाख थपी आगामी वर्षदेखि ५०।५० हजारका ठाउँमा १।१ लाख पुरस्कारको रकम कायम गरिदिनुभएको कुरा यहाँहरूलाई सुनाउन

१. त्यस बखत गुठीको प्रबन्ध समितिले आगामी वर्ष (अर्थात् संवत् २०५२ साल) देखि मात्र पुरस्कारहरूको रकम रु. १।१ लाख गर्ने निर्णय गरेको थियो तापनि गुठीका अध्यक्ष श्री कमलमणि दीक्षितले आफ्नो तर्फबाट दुवै पुरस्कारमा रु. ५०।५० हजार थपी त्यसै साल रु. १।१ लाख पुरस्कार पुऱ्याइदिनुभएको थियो ('नेपाली' अङ्क १४४ पृष्ठ १७) ।"

पाउँदा बडो खुसी लागेको छ। हिजोमात्र प्रबन्ध समितिबाट उदारमना अध्यक्षलाई बधाई एवं साधुवाद टर्काएको भए तापनि आज यस समारोहमा यहाँहरू सबैको तर्फबाट र म स्वयं आफ्नो तर्फबाट अध्यक्षज्यूलाई फेरि पनि हार्दिक धन्यवाद टर्काउँछु।

पुरस्कारहरूको गतिशीलतालाई जीवन्त राख्नुबाहेकै यस अनुदानको अर्को महत्त्व के छ भने यो दस लाखले आफ्नो बाबु-आमा भनौं छोराछोरी नातिनातिना भनौं वा श्रीमती जोसुकैका नाममा राखेको भए पनि अरू दुईटा गहकिला पुरस्कारको सहजै स्थापना हुन सक्थ्यो अथवा अर्को कुनै खँदिलो कार्यक्रम बन्न सक्थ्यो तापनि आफूले कमाएको प्रायः सबै धनसम्पत्ति जसको अनुकम्पाबाट सञ्चित हुन आयो तिनै इष्टदेव सरहका दिवङ्गत आत्माहरूको संस्मरणमा समर्पण गरेबाट “त्वदीयं वस्तु गोविन्द तुभ्यमेव समर्पयं” भन्ने उक्ति सार्थक भएको मार्मिक पक्षलाई पनि बिर्सन हुन्न।

अध्यक्षज्यूले अहिले भरखर पुरस्कृत दुई भाषासेवीहरूलाई अप्रत्यासित रूपमा जो थप ५०।५० हजार रुपैयाँ समर्पण गरेको कुरा उल्लेख गर्नुभयो त्यो वदान्यताका लागि उहाँलाई थप ‘बोनस’ धन्यवाद टर्काउनु पनि अति आवश्यक ठान्दछु।

अस्ति मात्र ने.टी.भी.मा सुनिएथ्यो पुरानो भैसक्न लागेको गीत: “यस्तै रहेछ यहाँको चलन”। चलन के भने, ‘मदन पुरस्कार’ र साथसाथै ‘जगदम्बा-श्री’ पनि यही बेला अर्पण गर्नुपर्ने- घटस्थापना र फूलपातीको अन्तरालमा। दसैँको बेला बाह्य संसारको बडादिनकैँ हाम्रो बडादसैँ- जहान-परिवार इष्टमित्र मिलेर रमाइलो गर्ने, श्रद्धा आशीर्वाद यथोचित साटासाट गर्ने बेला यो महफिलले केही न केही अष्टोरो अवश्य पाउँछ तापनि यो शुभअवसर पारी पुरस्कार समर्पण गर्ने गरी चलिआएको परम्परागतको साइतको हिसाब अष्टोरामाथि सगुनको विजय सम्झी यहाँहरू सबै जो पाल्नुभयो त्यसलाई नेपाली वाङ्मयको भनौं वा गौरवमय पुरस्कारद्वयप्रतिको श्रद्धा र चाख भनौं यसभन्दा पनि साहित्य जगतको प्रतिनिधित्व गर्नुभएको अवश्य छ भन्ने सम्झी हार्दिक धन्यवाद टर्कायौं भने सहजै ग्राह्य हुनेछ भन्ने दुब विश्वास छ।

यसपालिका दुवै पुरस्कारले पछेटा हाले-मुगलानिए। पुरस्कारको वैशिष्ट्यउपर टिप्पणी गर्नु अहिले, यस सभामा, मेरो अधिकार बाहिर परे पनि पुरस्कार बहुतै सुयोग्य तथा सत्पात्रमा पुगेको देह्दा गुठीका तर्फबाट हर्ष-प्रकट गर्ने कुरा अधिकार एवं कर्तव्यकै परिधिभित्र पर्दछ। निष्पक्ष सेवा र श्रेष्ठ कृतिका आधारमा पाइने, नेपालको आधुनिक इतिहासमा ओजजनदार, यी पुरस्कारहरू ग्रहण गर्नुहुन धेरै टाढादेखि सामल पिटाई पाल्नुभएका वरेण्य अतिथि दुवैजना ‘श्री इन्द्रबहादुर राई र फादर विलियम बर्क’लाई मेरो आफ्नो तर्फबाट र खास गरेर गुठीका तर्फबाट हार्दिक बधाई एवं धन्यवाद छ।

पुरस्कारहरूको बर्षेनी छनौट गर्ने काम बढो कठिन छ। यिनको दैनिक खालको काममा संलग्न हामीहरूमा एक-दुई जनाबाहेकै मदन पुरस्कार गुठीका उपसमितिका एवं

साधारण सभाका सदस्य तथा विद्वान् परीक्षकहरूको परिश्रम अन्तर्निहित छ। दृष्टअदृष्ट उहाँहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन नगरे म कर्तव्यच्युत हुनेछु। यसको साथसाथै, मदन पुरस्कार गुठीमा संलग्न ठूलासाना सबै पदाधिकारीहरूलाई पनि यथोचित धन्यवाद दिनु मेरो कर्तव्य हुन आउँछ। यस सिलसिलामा, हाम्रो समारोहको निमित्त भौतिक सुविधाको व्यवस्था मिलाउने जगदम्बा प्रेसका व्यवस्थापक श्री दिलीप पौड्याल विशेष रूपले धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ।

'मदन पुरस्कार'सित चिनाजानी भएका सबैसंग स्थापनाकालदेखि सक्रिय रूपले संलग्न भएका श्री वासुदेव लुईटेल धेरै परिचित हुनुहुन्थ्यो— उहाँ कार्यालय-सचिव हुनुहुन्थ्यो। अब उहाँ अवैतनिक वरिष्ठ सल्लाहकार मात्र हुनुहुन्छ— उमेरको पनि केही हिस्सा लाग्नुपयो। उहाँको ठाउँमा अर्का परिचित व्यक्तित्व 'गजेन्द्रबाजे' हुनुहुन्छ गजेन्द्रनाथ रेग्मी। उहाँहरू दुवैलाई धन्यवाद छ।

यस थलोमा पुरस्कार वितरणको व्यवस्था मिलाउने विचार किन भयो भन्ने कुरा मैले दुई वर्षअघि नै भनेको हुँ। अहिले पनि यो समागमको सुविधा-आफ्नो प्राङ्गण उपलब्ध गराइदिएकोमा रातो बङ्गला स्कूलका प्रिन्सिपल, डाइरेक्टर पनि विशेष धन्यवादका पात्र छन्।

अन्त्यमा मलाई के लाग्छ भने, मदन पुरस्कार गुठीको आफ्नो प्रकारको सहज, सरल, सुगम विशिष्टता पनि छ— त्यो हो, 'होमली टच' घरेलुपन भएको जलपान। खाने कुराको गुण चाखेरै मात्र बताउनुपर्ने हो तापनि अनुभवको आधारमा म यहाँहरूलाई विश्वास दिलाउन चाहन्छु कि जलपान स्वादिष्ट छ। यसको चाँजोपाँजो मिलाउने, गुठीकी सदस्या श्रीमती अञ्जु दीक्षित र उहाँका सहयोगीहरूलाई म यहाँहरूका तर्फबाट समेत अग्रिम धन्यवाद दिने धृष्टता गर्दछु।

आज यत्तिकै हो; अध्यक्षका आज्ञाले सभाको अब यहीं विसर्जन हुन्छ। हामी सबै लागौं जलपानतिर।

